

Г. І. Сварник

Барвінський Богдан Олександрович



БАРВІНСЬКИЙ Богдан Олександрович (15. 07. 1880, Тернопіль – 08. 02. 1958, Львів) – історик, архівіст, археограф, бібліотекознавець, педагог. Доктор філософії (1907). Дійсний член НТШ (1914). Син [Олександра](#) та [Євгенії](#), брат [Василя](#) та [Олександра](#) Барвінських. 1888 родина Б. переселилася до Львова. Закін. школу ім. М. Шашкевича, Академ. гімназію (1898). Вступивши 1898 на філос. факультет Львів. університету, студював історію під керівництвом М. Грушевського, став чл. Академ. громади (1901–03, з перервою) наук. студент. гуртка, де очолив істор. секцію. Під час політ. виступів укр. студентів був чл. академ. депутації до ректора, внаслідок чого змуш. був перевестися 1908 до Віден. університету. Від 1901 – службовець Краєвого архіву актів гродських і земських, від 1908 – практикант, 1913–17 – асист. б-ки Львів. університету. Брав участь у роботі істор.-філос. секції НТШ, до 1918 – її секр. У вересні–листопаді 1919 – бібліотекар Інституту «Нар. дім» у Львові. 1919–25 – проф. філос. факультету Укр. таєм. університету у Львові. У 1920-х рр. викладав у Львів. гімназії сестер Василянок, у Львів. університеті. 1924–25 був ген. секр. НТШ. Працюючи дир. б-ки Львів. університету (1939–41), написав нім. мовою нарис історії б-ки за 1784–1941 «Kurzer Abriss der Geschichte der Universitäts-Bibliothek in Lemberg. 1784–1941». У 1944–47 працював ст. н. с. Львів. філії б-ки АН УРСР. Досліджував історію шляхти в Польщі, Австрії та Росії, розвиток освіти та історію духовенства в Україні. Готував до видання зб. документів «До історії греко-католицького селянського духовенства і сільських парафій в Галичині 16–18 ст.», для якого копіював документи з Архіву гродських і земських актів у Львові. Збирав матеріали до генеалогії роду Барвінських, історії с. Барвін. Підготував кілька істор.-генеалог. монографій: «Рід Айхінгерів в Польщі й на Русі в 16–18 ст.» (1928) та «Рід Хмельницьких» (1930-і рр.). Листувався з М. Грушевським, В. Гнатюком, М.

Павликом, Уляною Кравченко, О. Маковеєм, С. Томашівським, І. Крип'якевичем, К. Студинським, І. Кревецьким, Андреем Шептицьким. Автор наук. праць, статей і рецензій укр., нім. та польс. мовами. Друкувався у «ЛНВ», «Записках НТШ», «Записках Чину Св. Василія Великого», ж. «Стара Україна» тощо. Документи про життя та діяльність Б. зберігаються у відділі рукописів ЛНБ та ЦДІА України у Львові.

Основні праці

З'їзд галицького князя Данила з угорським королем Белою IV в Прешбурзі 1250 року: Істор.-крит. аналіз. Л., 1901; Ким свідчився Отокар?: Проба інтерпретації оповідання Галицько-Волинської літописи // Зап. НТШ. 1902. Т. 47; Бунт в с. Мшанца, 1717 // Там само. 1903. Т. 54; Метрики в сільській практиці 18 ст. // Там само. 1903. Т. 56; Жигмонт Кейстутович – великий князь литовсько-руський (1432–1440) // Істор. монографія. Жовква, 1905; Кілька причинків до часів великого князя Свидригайла (1430–1433) // Зап. НТШ. 1907. Т. 76; Пісня про ведмедівську попівну і здобуття м. Ведмедівки турками 1667 р. // Руслан. 1907. № 213; Історичні причинки: розвідки, замітки, матеріали до історії України-Руси. Т. 1–2. Жовква; Л., 1908–09; Історичний розвій імені українсько-руського народу. Л., 1909; Польська персоніфікація «України» з 1644 р. // Зап. НТШ. 1914. Т. 121; Предтеча університету ім. Франца I у Львові // Там само. 1918. Т. 125; Слідами гетьмана Мазепи // Там само. 1920. Т. 129; 1926. Т. 144–145; Родинні літописи, їхнє історичне й культурно-побутове значення // Стара Україна. 1924. № 1; Пом'яники усопших // Там само. 1924. № 6; Причинки до польсько-української геральдики і сфрагістики // Зап. НТШ. 1925. Т. 138–140; Доктор Юліан Целевич, його наукова діяльність на полі української історіографії і етнографії в світлі давніших та новіших дослідів // Зб. істор.-філол. секції НТШ. Т. 15. Л., 1927; Писання Марка Вовчка в Галичині // Україна. К., 1929. Кн. 32; Конашевич в Перемиській землі в 15 і 16 ст.: генеалогічно-історична монографія // Зап. НТШ. 1930. Т. 100; Назва «Україна» на Закарпатті // УВАН. Вінніпег, 1952. № 4.

Рекомендована література

1. Грушевський М. До справи хронологічної зв'язки в Галицько-Волинській літописи, кілька заміток до статті Б. Барвінського // Зап. НТШ. 1903. Т. 52;
2. Б. О. Барвінський: Коротка біографія й перелік друкованих праць // Хроніка НТШ. 1918. № 60/62;
3. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. Прага, 1923;
4. К., 1996;
5. Павлишин С. Рід Барвінських в історії української культури // Вісн. НТШ. 1993. Т. 6–7;
6. Сварник Г. Барвінський Б. О. // Укр. архівісти: Бібліогр. довід. К., 1999. Вип. 1.

Бібліографічний опис:

Барвінський Богдан Олександрович / Г. І. Сварник// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40494>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).